

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput Primum. a Alexander III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

NOTÆ.

^a **[Dem.]** Ita etiam legitur in secunda collectione, sub hoc tit. cap. 2. & in cap. innotuit 1. de maledic. Ubi extat alia pars hujus Decretalis: nulli tamen exprimitur, cui Episcopo referbat Pontifex, licet ex textu litera deducatur, scribere alicui Episcopo prope Saguntinam diocesim.

^b **[Sagunt.]** Saguntum vetustissima urbs est Hispaniæ citerioris in populis Eretanis, cujus meminerunt Ptolomeus lib. 2. Geograph. tabul. 2. Plinius lib. 5. cap. 3. Lucanus lib. 3. Pharsal.

Nec paver hic populus pro libertate subire Obsessum Penogestit quod Marte Saguntum. De cujus origine, & conditoribus agunt Scolanus tom. 2. hist. Valentia, fol. 35. & 38. Tamayo à Salazar tom. 3. martyrol. die 25. Iunii.

^c **[Non debent.]** Quia suspensionem incurunt furtivè ordines recipiendo, & duos sacros ordines uno die suscipiendo. Suarez de censur. disp. 31. sect. 3.

^d **[Facilitatem.]** Quia cum professis vitam regularem facilius dispensatur, immo & per ipsam professionem in religione emissam nonnullæ irregularitates tolluntur, ut probavi in cap. de filiis presbyter.

COMMENTARIUM.

¹ **F**urtiva ordinatio dicitur, quoties fit contra canonum statuta, cap. presbyter, 24. dist. cum vita, genus, patria, ætas, locus, doctrina, fides non expenduntur, cap. quando ead. dist. vel cum quis sine examine se ordinari curavit, cap. extra

conscientiam, 64. dist. vel cum quis clam simul cum aliis intrusus fuit ignaro Episcopo, can. 30. Concilii Illiber. ibi: Subdiaconos eos ordinari non debere, qui in adolescentia suafuerint machati, eo quod postmodum per subreptionem, & altiorem gradum promovebantur. Si autem aliqui sunt, in præteritum ordinati amoveantur. Circa ita ordinatos furtivè certum est, semper characterem accipere, & validè ordines recipere, nisi ex defectu intentionis Episcopi sacramentum nullum sit: quod in dubio credendum non est, ut docent Theologi cum D. Thoma 3. part. quest. 64. art. 4. Marchinus de ordin. tract. 1. part. 2. cap. 11. num. 17. Hieron Garcia in summa, tract. 1. difficult. 1. dub. 13. punct. 4. Lugo de sacram. in genere, disput. 8. sect. 7. num. 119. Sed circa pœnas, quas incurrit ita ordinatus furtivè, discrimen est constituendum inter eum casum, in quo prius excommunicatio data fuit contra eos, qui furtivè se ingesserint; nam tunc certum est simili excommunicationis vinculo irretitos non habere liberam exercendorum ordinum suorum facultatem. Hallier. de sacris elect. sect. 2. ad finem: quam suspensionem aliqui irregularitatem dicunt, quos referunt Diana part. 4. tract. 2. resol. 55. Hier. Garcia dist. punct. 4. Barbosa de iure eccles. lib. 1. cap. 33. Hurtado de irregul. disp. 2. difficult. 1. num. 3. Bonacin. eod. tract. disp. 7. quest. 3. punct. 4. nu. 6. Sed contrarium, imò tantum suspensionem incurere, docuerunt Gibal. de irregul. cap. 5. quest. 1. n. 21. dub. 6. Leand. eod. tract. disp. 10. q. 4. Si autem nulla præcessit excommunicatio, suspensionem incurunt, in qua Pontifex dispensare valet, ut latius prosequuntur Suarez de censur. disp. 42. sect. 5. Hieron Garcia dist. punct. 4.

TITULUS XXXI.

De excessibus Prælatorum in subditos, vel contra.

CAPUT PRIMUM.

^a Alexander III.

Pervenit ad audientiam nostram, unde si verum est, miramur plurimum, & adversum vos de jure movemur, quod in presbyteros, qui sunt in vestra jurisdictione constituti, singulis annis, quasi in servos mercenarios talliam faciatis; quibus, nisi ad voluntatem vestram pecuniam solverint, divinum officium interdicitis, & eos viliter, & inhonestè tractatis in tantum, quod ipsos laicos despiciabiles reddidistis. Ideo verò hæc si vera sunt gravi debent ultione puniri, cum eosdem presbyteros, quasi filios, & fratres benignè ac fraterna charitate fovere debeatis. Discretionem igitur vestræ per A. G. p. m. quat. in prædictos presbyteros hujusmodi tallias, & indebitas exactiones exercere nullatenus præsumatis, nec eos de cætero irrationabiliter gravetis, vel inhonestè tractetis, aut sine iudicio Capituli sui suspendere præsumatis, vel eorum Ecclesias interdicto subjiciatis; neque duas eos matrices Ecclesias, quarum unam sufficere videbitis, tenere permittatis; nec aliquem sine ordine judiciario excommunicare præsumatis: scituri pro certo, quod si hujusmodi rumores de vobis ad aures nostras pervenerint, vos pro tantis excessibus, auctore Domino, taliter puniemus, quod timore pœnæ vestræ cæteri à similibus abstinebunt.

NOTÆ.

^a **A** *Lexander.*] Ita legitur in prima collectione, sub hoc titul. cap. 1. & post Concil. Later. p. 2. cap. 7. nullibi tamen exprimitur cui rescribat Pontifex, nec ex serie textus facile deducitur.

^b *Talliam*] Tallia quid, exposui in cap. adversus, de immunit. Eccles.

^c *Despicabiles.*] Quia laicis Clerici infesti sunt, cap. Clericos, de immunit. Eccles. in 6. ^d *Exactiones.*] Juxta tradita in cap. cum Apostolus, de censibus, ubi commentarium hujus textus dedi.

^e *Suspendere.*] Hanc partem exposui in cap. quæsiisti, de his que sunt a Pralat.

CAPUT II.

Idem a Cant. Archiepiscopo.

AD hæc quoniam prædictus Episcopus, sicut accepimus, plures Ecclesias, & præcipuè Ecclesiam de Nortun. ^a *consuetudine*, & obsequio Archidiaconorum libera constituerit, & immunes, & in hac parte redditus eorum, diminuit, & attenuavit: nihilominus tibi significatione præsentium injungimus, ut si res ita se haber, factum Episcopi super hoc ap. rem, corrigas, & emendes, & ita provideas, quod præfato Archidiacono consuetudines, quas Presbyteri in Ecclesiis sui Archidiaconatus debent, plenariè conferrentur, & illi gratam reverentiam exhibeant, & honorem.

NOTÆ.

^a **C** *Antuariensi.*] Ita etiam legitur in secunda collectione, sub hoc tit. cap. 2. & in c. ad hæc 20. de appellat. c. ad hæc, de privil. ubi extant aliæ partes hujus Decretalis, ut notavi in d. c. 20.

^b *Consuetudine.*] Præcipua enim jura Archidiaconorum, tam circa jurisdictionem eorum, quam circa obventiones, consuetudine introducta sunt, cap. ad hæc, de officio Archid. ubi de his juris latè egimus, & docet Cironius ad tit. de officio Pccarii, & lib. 2. obs. cap. 18.

CAPUT III.

Idem a Exoniensi Episcopo.

AD aures nostras pervenit, quod quidam Archidiaconi tui se in Ecclesias, quæ in suis Archidiaconatibus ^b vacant, auctoritate propria non verentur intrudere, & sic ipsas Ecclesias detinere non erubescunt. Attendentes itaque, absonum, & omni rationi contrarium esse tantæ præsumptionis excessum, nec volentes incorruptum relinquere: f. t. per A. f. p. m. quat. si qui Archidiaconi sunt in Episcopatu tuo, qui tali modo Ecclesias occupant, vel occupatas detinent, ipsos ad eas dimittendas omni oc. & ap. cess. Ecclesiasticâ censurâ ^c compellas, & easdem Ecclesias personis idoneis, & honestis ordines: & præfatos Archidiaconos pro tanta præsumptione debitâ cures animadversione punire,

NOTÆ.

^a **E** *Xoniensi.*] Ita etiam habetur in prima collectione, sub hoc tit. cap. 3. & post Concilium Later. part. 24. cap. 3. De Exoniensi Diœcesi egi in cap. 6. de filiis presbyr.

^b *Vacant.*] In quibus jus habent instituendi e-

lectos corporaliter, c. ut nostrum, de offic. Archid. ^c *Compellas.*] Quia nemo seipsum instituere potest, quia inter dantem, & accipientem constitui debet differentia, c. per nostras, de jure patronat. cap. final. de instis. nec collator sibi beneficium retinere potest, cap. unic. ut ecclesiast. beneficia. Commentarium hujus textus dedi in dict. cap. final.

CAPUT IV.

Idem In Concil. a Lateran.

CLerici. Et infra: Quicumque illa incontinentia, quæ contra naturam est, propter quam ira Dei venit in ^c filios diffidentia, & ^d quinque civitates igne consumpsit, deprehensi fuerint laborare, si Clerici fuerint, ^e de jiciantur à Clero, vel ad agendam penitentiam in Monasteriis ^f detrudantur: si laici, ^g excommunicationi subdantur, & à cœtu fidelium fiant penitus alieni.

NOTÆ